

ELLENZÉK

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyarországon: Egész évre . 10 K	Vidékire: Egész évre . 12 K	Dr. HEBRONY JÓZSEF	Széchenyi-utca 34. SZELENYI és TÁRSA nyomdája
Fél évre . . . 5 „	Fél évre . . . 6 „	Szerkesztő:	A lap megjelen
Negyed évre 2-50 „	Negyed évre 3 „	FRANK ZOLTÁN.	minden kedd, csütörtök és szombaton.
Egyes szám ára 8 fill. Kapható minden hírlapelárusítónál.			

Kiállítások.

(W. A.) Az országban ez évben három nagyobb szerű kiállítás tartatik: a soproni, veszprémi és hódmezővásárhelyi.

E szám az előző évihez képest csökkenést mutat, mely körülmény azt látszik igazolni, derűre-borura való kiállításrendezésnek ideje lejárt s az intéző körök kezdik belátni, miként csak az észszerűen, okkal-móddal rendezett és határozott célok szolgáltatában álló kiállításoknak van létjogosultságok.

Az a vidék, melynek kiállításra érdemes, tanulságos anyaga nincs, nem állíthat ki, mert minden kiállítás csak akkor és annyiban érrendi el azt a szép célt, mely a kiállítások gazdag tanúságaiban csúszosodik ki, a mikor és a mennyiben valamely körzet mezőgazdasági, vagy ipari termékeit tárja fel a szemlélő előtt.

Épen azért nem helyeseltük, hogy vidéki ipari kiállításaink túlnyomólag nem zárkóznak el fővárosi cikkei összeválogatásától, csak azért, hogy a — rendezők szerint — szegényesebb vidéki anyagot pompázó színekkel ékesítsék.

Ez eléggé nem kárhóztatható felfogás miatt aztán vidéki iparunk rendszerint háttérbe szorul, mert az elkényeztetett közönség tekintete elsiklik a kiállítási körzetben készült cikkei felett s csupán a fővárosiakat keresi.

Igy hiúsul meg egyik legfontosabb célja a kiállításnak: a vidék ipari fejlődésének bemutatása.

Akik ilyen keretek közt mozgó kiállítást akarnak összehozni, jobban tennék, az ügynek sokkal nagyobb szolgálatot tennének, ha azt a rengeteg pénzt, amit egy kiállítás rendezése elnyel, produktív célokra fölhasználva, a köz javára gyümölcsöztetnék.

A kiállítások rendezésének költségeiről szólva, hangoztatnunk kell, hogy a legtöbb kiállításnál nem tartják szem előtt a takarékoság elveit, szórják a pénzt, csak azért, hogy ideig-óráig tartó cifra papirkastélyokban nyerjen elhelyezést a kiállítás anyaga.

Egy ilyen gazdag színekben ragyogó pavillont szemlélve, eltűnődünk azon, vajjon melyiknek nagyobb az értéke; az abban kiállított tárgyaknak-e, avagy a díszes, salangos külső meznek?

Pedig a riktó külső méltán kelti azt a gyanút a figyelmesebb szemlélőben, főleg a szakemberben, hogy az a silány beltartalom takargatására szolgál.

Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy a kiállításoknál minden díszítést mellőzünk, hisz illó keret nélkül a legművé-

szibb munka sem érvényesül. A kiállított tárgyak csoportosítása, elrendezése más-ként, mint bizonyos díszes formák közt, nem is képzelhető.

De határozottan perhorreszkáljuk, hogy némely rendezőségek oly hatalmas összegeket fordítanak a külső díszítésre, hogy a pavillonok, kárpitosmunkák, zászlók és egyéb külsőleges csecse-becsék költsége tiz, sőt százazrekre rúg.

Ezzel egyszersmind azt is kimondottuk, hogy a kiállításnak ideiglenes, kizárólag arra az alkalomra készült épületekben pavillonokban való elhelyezését nem helyesljük.

E célra oly helyiségek volnának kikeresendők, melyek csekély költséggel ki-díszítve, átalakítva praktikusán szolgál-nának kiállítási célokra. Ily helyiségek vol-nának az egyes iskolák termei, vigadó-csarnokok stb.

Ha ily helyiséggel nem rendelkezünk, az esetben emeljünk egy oly épületet, mely a kiállítások tartamán túl is használható legyen. Igaz, hogy milliókat nem fordíthatunk ily épület létesítésére, de közepes áldozatokkal is díszes csarnokot emelhetnénk, mely különféle alkalmakkor használtatván, a bérösszeggel rekompenzálná az alkotót.

Nem célunk e kérdést speciális viszonyokra vonatkoztatni. E sorokban csupán általánosságban kívántunk rámutatni a kiállítások két legkényesebb momentumára a jelleg kidomborítására és az elhelyezés kérdésére.

Az iparművészeti kiállítás megnyitása.

— Saját tudósítónktól. —

1904. aug. 23.

Kettős ünnepet ült városunk vasárnap, Szent István király napján. Első, nagy, nemzeti királyunk emléknapját és az iparművészeti múzeumnak ezen a napon tartott ünnepélyes megnyitását.

Az első ünnepség a történelmi és a magyar államalkotás dicsőséges multjának magasztos és örökéletű emlékezetéé. A második a jelen idők egyik szűkebb körű, de mindamellert fontos és arra elég nagyszabású eseménye volt városunknak hogy társadalmunk életkörtét is jóval túlhaladó hatásánál és mindenestire számottevő értékénél fogva is, szótúgy — habár szűkebb jelentőségű ünnepnek — de ünnepnek nevezhessük azt is, városunk társadalmi és kulturális életében.

A kiállítás ünnepélyes megnyitása megtörtént; kapui nyitvák s díszes termei át vannak adva az érdeklődésnek és tanulságoknak.

Meghozza-e majd a sok fáradozás és még több költsékezés várt anyagi és erkölcsi sikerét és gyümölcsét a kiállítás, a fölött ma még szólni nem lehet, az egyelőre csak *reményleni lehet!*

Őszintén kívánjuk tehát, hogy a jó szándékú és nemes célt kitűzött rendezők remélt és minden oldalú sikere teljes legyen.

És ezen igaz szívű kívánságunk érte-tében őszintén üdvözljük mi is kiállítást és rendezőit.

Adja Isten, hogy munkájuk minden tekintetben sikeres és hasznos legyen.

Legyen fejlesztője a közízlésnek és gyarapítója a magyar és mindenrendű kulturának.

A kiállítás ünnepélyes megnyitásáról egyébiránt az alábbiakban számol be tudósítónk.

Szép számban egybegyűlt, előkelő közönség jelenlétében nyitották meg vasárnap déli fél 12 órakor a Korona-szálló díszes emeleti termeiben az iparművészeti társulat és a borsod-miskolci közművelődési egyesület együttes közreműködésével rendezett iparművészeti kiállítását.

Az ünnepélyes megnyitásra a 10 órai gyorsvonattal érkeztek a fővárosi vendégek, a kiket a közművelődési egyesület választmányának jelenvolt tagjai, élén dr. *Szentpáli* István polgármester üdvözölt egy rövid, szép beszéddel.

A megnyitásra *Czigler Győző* műegyetemi tanár és az iparművészeti társulat alelnökének vezetése alatt lejöttek a fővárosból hozzánk: Györgyi Kálmán az iparművészeti társulat főtitkára, Faragó Ödön művész, Körössy Albert műépítész, Róth Miksa művész. Már őket megelőzőleg napok óta időztek nálunk a fővárosból a kiállítás rendezésén buzgólkodva Morelli Gusztáv az iparműv. isk. h. igazgatója, Meny-hért Miklós az iparműv. múzeum öre, Nagy Ida és Etelka urhölgyek, szüntugy az iparművészeti társulat kiküldöttei.

A vendégek a vasúttól a szépen fellobo-gózott városban keresztül egyenesen a kiállítá-snak a Koronán levő helyiségébe hajtottak, kísérve az eléjük a vasúthoz kiment miskolciaktól.

Kevéssel fél 12 óra előtt érkezett meg a kiállítás megnyitására dr. *Tarnai Gyula* alispán, Berzeviczy Albert közoktatásügyi minisz-ter képviselője, ki akadályoztatása miatt a ki-állítás megnyitására személyesen el nem jöbe-tett s annak megnyitásával az alispánt hatal-mazta meg.

Ekkorra már nagy és díszes közönség gyűlt egybe a kiállítási helyiséghez felvezető lépcsőházban, mely ez alkalomra virággal, sző-nyegekkal szépen fel volt díszítve.

A Korona kapuiától a lépcsőházig különben magát az udvar gyalogjáróját is beborították az ünnepélyes alkalomra szőnyegekkel.

A fentebb elsorolt fővárosi vendégeken kívül egyebiránt ott láttuk a megnyitáson városunk előkelői sorából: Horváth Lajos főrendiházi tagot, Konja altábornagy, Lónyai lovasági tábornokot, Barancsi Józsa alezredest, egy a helyőrség összes fegyvernemeiből egybeállított tiszti küldöttségében, dr. Szantpáli polgármestert, Görgey László máv. üzletvezetőt, Blazsejovszky Ferenc apátplébánost, Bizony Ákos orsz. képviselőt, Pócs Eudre táblabíró, Radvány István kamarai elnököt, Szaffka Pál közjegyzőt, Lichtenstein Józsefet, dr. Szabó Gyulát, dr. Kun városi és dr. Vadnay megyei főjegyzőket, Balázs Miksa máv. főellenőrt, Kovács Lajos megyei főügyészt, Kozma Elek megyei alügyészt, Hidvégi Benő kir. tanfelügyelőt, Vidats Jánost, Gálffy Ignác ker. iskolai igazgatót, Szathmáry Király Pált, Schrecker Lipót malomigazgatót, Kócs Sándort az ipartestület helyettes elnökét stb. stb., de ott voltak a közművelődési egyesület, a tanári karoknak, értelmiségünknek és polgáriságunk számos tagjai, nagy és díszes hölgyközönség és a helyi sajtó képviselői, társulatok és egyesületek és a sok rendű hivatalok nagyszámú tagjai.

Czigler Győző műegyetemi tanár, az iparművészeti társulat elnöke a társulat nevében igen szép beszédben üdvözölte a miniszter képviselőjét és a közművelődési egyesületet, mint a kiállítás rendezőjét nagy tudással és alapos-sággal fejtegette az iparművészetnek, mint a közizlés terjesztőjének és a nemzetgazdasági fejlődésének egyik fontos tényezőjét; mely hivatalva van nemcsak a nemzeti művelődést fejleszteni, de a nemzet gazdasági gyarapodását is előbbre vinni.

Czigler lelkes éljenzéssel fogadott beszéde után a közművelődési egyesület nevében Balogh Bertalan főtitkár üdvözölte a miniszter képviselőjét alábbi szép beszédével:

Nagyságos Úr!

Szent István királyunk napján kiváló ünnepeket ül ma megénk és városunk közönsége. A kiapadhatatlan, ősi magyar kegyeletet, mely fajunknak egyik jellemző vonása a nagy király iránt ma a művészeti kultúra oltárán hozott áldozattal röjjük le. S én, kit a véletlen jelölt ki arra, hogy hazánk második vidéki iparművészeti kiállításának megteremtésénél közreműködjem, s ki Nagyságodat, mint a Nagym. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr képviselőjét egyesületünk nevében üdvözölni szerencsés vagyok, azt hiszem, hogy mai nemzeti ünnepünket, mely hazánknak a kultur államok sorába való lépésének emlékünnepe, nem ünnepelhetjük meg méltóbban, mint a kultúra által.

A kultúra által, melyet Szent István királyunk a nyugati államoktól átvett, hogy nemzetének facon-állását, jövőjét, haladását biztosíthassa s a kultúra által, mely nemzetünk további életének egyetlen biztosítója.

Kiállításunk, melyet Nagyságodnak bemutatni szerencsések leszünk ezzel a határozott kulturális célzattal létesült, s ha annak közgazdasági jelentőségei is vannak, örülünk, hogy e tekintetben is hozzájárulhattunk a közjó emeléséhez. Am bennünket semmi más nem vezethetett, mint az a vágy, hogy közönségünkkel a modern izlés formáit megismeressük, s hogy közönségünknek megmutassuk, miként lehetséges s miként kell a gyakorlati élet eszközeiben is a művészetet keresni, a művészetet szeretni. Nagyságod látni fogja, hogy ez a mi törekvésünk teljesen sikerült, kiállításunk bő anyaga s magas művészi értéke alkalmas arra, hogy közönségünk abból, ha belemélyed, bő tapasztalatokat, s könyvekből el nem sajátítható tanulságokat vonjon le.

És most, mielőtt arra kérném Nagyságodat, hogy kiállításunkat ünnepélyesen megnyitni

méltóztassék, méltóztassék megengedni, hogy Nagyságod, mint a m. kir. kormány képviselője előtt fejezzem ki egyesületünk, s talán — bár megbízás nélkül teszem — ezúttal jogosan mondhatom: Borsodmegye és Miskolc város közönsége köszönetét a Magyar Iparművészeti Társulatnak, amelynek meghálálhatatlan közreműködése nélkül ezt a kiállítást mi létesíteni nem tudtuk volna. Kérem Nagyságodat, méltóztassék kiállításunkat megnyitni.

A szép beszédet az egybegyűlt előkelő közönség megéljenzete.

Végül dr. Tarnay Gyula alispán, mint a közoktatásügyi miniszter képviselője mondta el a következő lendületes és magas színvonalú megnyitói beszédét.

Mélyen tisztelt nagy közönség!

Midőn hálás köszönetet mondok a hozzám intézett szívvelyes szavakért, engedjék meg uraim, hogy elsősorban is melegen üdvözölhessem mindazokat, kik ezen Iparművészeti kiállítás körül fáradoztak.

Szerencsésnek érzem magamat, hogy a magyar kormány, különösen az iparművészeti ügyek élén álló miniszter Berzeviczy Albert nevében és meghatalmazása folytán egy magyar Iparművészeti társulat, mint a Borsodmiskolci közművelődési egyesület iránt, mint amely testületek együttes lelkes működése tette lehetővé a mai fényes megnyitási ünnepély megtartását, őszinte elismerésemet fejezhetem ki.

Jól esik lelkemnek tapasztalni, hogy Miskolc város lelkes társadalmá volt a második országhoz, mely a miniszter nagyjelentőségű törekvéseinek magas célját: a szép iránti szeretet, a művészi finom ízlést, a nép szélesebb rétegeiben is elterjeszteni, állandóan meggyökeresíteni, — megértette és a gyakorlati életben is megkísérelte. Tanubizonyosága ez annak, hogy e város egészségesebb, pezsgő társadalmi élete tisztában van a városok jelentőségével és feladatával a kulturális tevékenység terén is.

A közizlés javításának és fejlesztésének legjelentősebb és leghatásosabb eszközei a vidéki műkiállítások.

Ma egy iparművészeti kiállítással állunk szemben, melynek elsősorban jelentősége abban nyí vánnl, hogy a művészet szerepét, szükségességét az ipar terén feltűnteti és bizonyítja.

A XIX. század az ipari munka kialakulásának százada, mely a 20. században is rohanva halad megkezdett útján.

A modern ipar, a gépi és kézimunka szövetségén és párhuzamos fejlesztésén alapszik. A kézi ipart a közelmúlt korszakban elnyomta, elpusztította a gyorsan és tömegesen termelő gyári ipar.

A gép hatalmassá tette az ipart, de kiirtotta belőle a finomító ízlést.

A művészetnek kellett megjönnie, hogy az ipar megtisztuljon és megneemesedjék. A művészet helyezte vissza az anyagot és szerkezetet régi jogaiba. A művészet hozza meg az értelemnek, az ízlésnek s az ezek által vezetett kézművességnek a gyári ipar mellett igaz érvényesülését.

Az iparban a művészet az, mint azt az iparművészet egy lelkes barátja mondja: ami a testben a lélek; ez teszi elevenné, szépé, értelmessé és céltudatosá.

Ebben látom én uraim ezen kiállításnak egyik jelentőségét, a másikat pedig abban, hogy nem csupán általánosságban fejleszti a közönség ízlését, hanem a nemzeti stílusak, a magyar nemzeti művészetnek is programot csinál.

Kulturszempontról mindnyájan cosmopoliták vagyunk ugyan, mégis alkotásainkban nyilvánulni kell bennünk, éghajlatunknak, földünknek, nyelvünknek, múltunknak, jövőre való terveinknek, szóval nemzeti karakterünknek.

A művésznak szüksége van az idegen befolyásokra, fel kell azokat dolgoznia, de ezeket a befolyásokat a magyar lényeghez és karakterhez kell alakítani, s midőn magyar művészeink ily értelemben, ily hivatással foglalkoznak, közönségünknek szakítani kell a multtal, mely franciásan, angolosan, vagy bécsiiesen akart berendezkedni és sohasem kereste bennük

a magyar stílust, sohasem kereste, vajjon a kérdéses tárgyak nálunk lettek-e gyártva vagy sem?

A nemzeti jellegű kultúrának — helyesen jegyezte meg az önök egyik szónoka — életfentartó jelentősége van, s ha nemcsak nyelvünk, gondolkodásunk és érzésünk, hanem munkáink, művészetünk és tetteink is magyarrá lesznek: teljesülend a nagy Széchenyi jóslata, hogy Magyarország nem volt, hanem lesz.

A honalapító király emlékét alig ünnepelhetjük meg e napon méltóbban, mintha magasabbra emelni kíséreljük meg az iparművészetnek, különösen a magyar nemzeti jellegű művészetnek lobogóját.

Ez a tény felemelő hatással van reám.

A legelőkelőbb hazafias örömmel nyitom meg a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur nevében az iparművészet második vidéki kiállítását azon őszinte jó kívánsággal, hogy a kiállításnak legyen termékenyítő hatása; kövessek e példát mások, s győződjenek meg iparosaink a látott példák alapján arról, hogy a művészetnek az iparra való alkalmazása által saját érdekeik mellett nagy mértékben mozdítják elő az életnek kellemeit, nemesebb és tisztább örömeit.

A miniszter képviselőjének mély tartalmú beszédét az illusztris közönség többször és ismételtelen lelkes éljenzéssel szakította félbe.

Az ünnepélyes megnyitás után — élén a miniszter képviselőjével — a díszes közönség a kiállítás pompás termeibe vonult, s mintegy másfél órán át szemlélte meg a kiállítás sok s lapunkban már ismertett remek tárgyait.

Délután 2 órakor a kiállítást a nagyközönség számára is megnyitották.

A kiállítás megnyitása után déli egy órakor a Horváth-szálló nyári, kerti éttermében jól sikerült társas-ebéd volt, mely alatt a rendezőséghez az alábbi sürgönyök érkeztek:

I.

Dr. Tarnay Gyula alispán urnak Miskolc. A nagy jelentőségű kezdeményezéshez szívvel gratulál és a legteljesebb sikert kívánja Kammerer.

II.

Dr. Tarnay Gyula, a borsodmiskolci közművelődési egyesület elnöke Miskolc. Legnagyobb sajnálatomra a nagy ünnepélyben nem vehetek részt, de szívvel-lélekkel ott érzem magam és öröm fog el annak a tudatában, hogy ottani polgártársaink buzgóssága és hazafisága hazánk kulturális fejlődésének újabb jelét adta, a mikor a magyar iparművészetnek Miskolc kir. városában iparművészeti kiállítás révén új központot, új otthonot teremt. Az ég áldása kísérelje munkásságukat és közművelődési egyesületünk hazafias tevékenységét drága hazánk és népének felvirágozására és boldogságára. Hazafias üdvözléssel Beck Dénes, mint a magyar iparművészeti társulat választmányi tagja.

Czigler Győző elnöklelte alatt délután 4 órakor a kiállítás napján a zsűri is ülésezett, melynek tagjai Györgyi Kálmán, Faragó Ödön, Róth Miksa, Vörössy Albert, Morelli Gusztáv, Balogh Bertalan és Kiss Lajos voltak.

A kiállítási zsűri ezen ülésében tett előterjesztést a miniszternek a kiállítási állami nagyerem odaítélése tárgyában.

Este a vendégek egyrésze visszautazott a fővárosba, míg másik részük a kies Hámorba rándú't ki.

A kiállítást vasár- és ünnepnap 40, köznap 60 fillérért lehet megnézni. Van idényjegy, (mely 3 kor.) és katalogus is, mely 20 fillér. A kiállítást a megnyitáskor mintegy 200-an, a megnyitás napján délután mintegy 150-en és hétfőn is mintegy 150-en látogatták meg eddig.

A kiállítás szeptember hó 11-ig maradv nyitva. A kiállításon lesz sorsjáték is, míg a kiállított tárgyak nagyrésze eladó. Árúk eléggé jutányos.

A miskolci ág. ev. egyházközség közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Miskolc, aug. 23

Vasárnap, e hónap 21-én, délelőtt 11 órakor a miskolci ág. ev. egyházközség, az egyházi épület gyűléstermében népies közgyűlést tartott.

A közgyűlésen Zelenka Pál püspök-lelkész egyházi és Radvány István kir. tanácsos egyházfelügyelő, világi elnök elnökölték.

Napi rend előtt Zelenka Pál és Radvány István elnökök megható, szép szavakban emlékeztek meg az egyháztanács 2 elhunyt tagjáról, Mezey Pál és Furman Gyuláról. A közgyűlés elhatározta, hogy emlékezetüket jegyzőkönyvileg megőrökíti s hogy a gyászoló családokhoz jegyzőkönyvi kivonaton részvétiratot intéz.

Előterjesztetett a Mindszenti temetőben leégett egyházi épület újbóli fel, vagy fel nem építésének ügye. Ez ügyben az egyháztanács azt javasolta, hogy a leégett házat ne építsék fel újból, mert a leégett helyén egy új földszintes háznak felépítése 15 ezer, emeletessé pedig mintegy 30 ezer koronába kerülne. E helyett a tanács azt javasolja hogy a helyet vétessek körül díszes vasráccsal s parkirozzák be.

A közgyűlés az egyháztanács javaslatát egyhangulag elfogadta.

Zelenka Pál egyházi elnök indítványozza, hogy a magyarhoni ág. hitv. ev. egyetemes gyámintézet és a Luther-társaság, melyek egy időben és egy helyen szokták vándorgyűléseiket évenként máshol megtartani s Miskolcon már mintegy 32 év óta nem gyűléseztek, jövő évi őszi gyűlésük megtartására Miskolcra hívassanak meg; annál inkább, mert ez időszereint a gyűlések megtartás helyére soron a tiszai ág. ev. kerület valamelyes nagyobb egyháza van.

A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta s egyben elhatározta, hogy a báró Radvánszky Béla koronaőr világi és Baltik Frigyes duna-melléki püspök egyházi elnöksége alatti gyámintézetet, melynek Zelenka Pál püspök örökös elnöke; valamint a Zsilinszky Mihály államtitkár és bánya kerületi ág. ev. egyházfelügyelő világi és Horváth Sándor budapesti ág. ev. lelkész egyházi elnökléte alatti Luther egyesületet jövő évi vándorgyűlések megtartására meghívja Miskolcra.

Elhatározta, hogy a miskolci egyház ezen közgyűlési megtartásának átadására Radvány István egyházfelügyelőt, mint a tiszai kerület gyámintézetének világi elnökét kéri fel, ki a meghívást a mondott 2 intézménynek ez idén Komáromban szeptember hó közepe táján megtartandó gyűlésen fogja személyesen közvetíteni.

Tudomásul vette végül a közgyűlés, hogy a hegyaljai ág. ev. egyházmegye ez évi gyűlését Ózdon e hónap 30. és 31-ik napjain fogja Radvány István világi és Turóczy Pál egyházi elnökléte alatt megtartani.

A gyűlés legfontosabb tárgya az eddigi két elnök újabb megválasztására az egyes egyházak által beadott szavazatoknak felbonthatása lesz.

Több tárgy nem volt s ezzel a gyűlés délfelé véget is ért.

UJDONSÁGOK.

Kitüntetett körjegyző. Ő felsége, a király Blumberger Jakab, hevesbátori körjegyzőnek érdemei elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület őszi rendes közgyűlését f. évi szeptember hó 18. és a következő napjain fogja megtartani Szepsiben, Kun Bertalan püspök és báró Vay Elemér főgondnok — kettős elnökléte alatt.

Halálozások. Gyásza van vármegyénknek és városunk társadalmának egyaránt. Molnár Bertalan vármegyei nyug. főjegyző ugyanis 63 éves korában vasárnap délután egy jó sikerű operáció dacára a fővárosban hirtelen elhunyt. Az érdekes közéleti múltú, társadalmunkban is előkelő szerepet betöltött férfiú váratlan halála városunkban általános részvételt keltett. Molnár Bertalan igen jeles, képzett ember volt. Mint okl. ügyvéd, 1865-ben lépett vármegyei szolgálatba s 1902. július elsején mint vármegyénk főjegyzője vonult nyugalomba. Az elhunyt derék férfiú több rendbeli társadalmi állása mellett az ev. ref. egyháznak tanácsbírája is volt. Holttestét Miskolcra hozzák. Temetése ma d. u. 5 órakor lesz, melyen a vármegye is képviseltetni fogja magát. Elhunyt alkalmából a vármegye gyászlobogót tűzött ki. — Furman Gyula az első magyar általános biztosító r. t. tisztviselője, a miskolci takarékpénztár r. t. választmányi tagja, a miskolci nemzeti színház r. t. penztárnoka, a miskolci götztéglagyár r. t. igazgatója tagja és ág. ev. egyháztanácsos életének 51-ik évében 20-án este fél 8 órakor elhunyt. Temetése 22-én d. u. 5 órakor volt az ág. hitv. ev. egyház szerződésai szerint. Haláláról a család és a götztéglagyár is gyászjelentést adott. — Strausz Ferenc a helybeli felsőkeresked. iskola végzett növendéke Meszesen 17 éves korában e hó hó 21-én hosszas szenvedés után elhunyt.

Tököl Imre holttestének hazaszállítása. Tudvalevő, hogy gróf Tisza miniszterelnök kieszakozta a királynál, hogy Tököl Imre teteit hazájába szállíthassák s hogy Késmárkon temethessék el. Mint értesülünk, Zelenka Pál ág. ev. püspök minap a fővárosban kihallgatáson közönte meg a miniszterelnöknek e tétét úgy a késmárki egyház, valamint a tiszai egyházkerület nevében. Tököl Imre hamvait csak a tavasszal fogják hazahozni s Késmárk egyik templomában eltemetni, mikor is a temetésen a tiszai ág. ev. egyházkerület is ünnepélyes formában fog résztvenni.

Esperes-választás. A tiszavidéki ág. hitv. ev. egyházmegye Sátoraljai helyben megtartott közgyűlésén egyhangulag Bortnyik György, kölcsei lelkész, városunk szülöttét választotta meg, ismét újabb 6 évre esperessé.

Hymen. Frindt László állattenyésztési m. kir. felügyelő eljegyezte Kun Margit urhölgyet, ifj. Kun Bertalan máv. losonci forgalmi főnök és neje szül. Csáthy Szabó Margit urnő leányát.

Szabadságról. Polgár György, a helybeli kir. kath. gimnázium igazgatója, hat heti távollét után Szilácsról hazakerkezett és hivatalát ismét elfoglalta. Értekezni lehet vele délelőtt 9—10 óra között a gimnáziumban.

Ezüst lakodalom. Weidenfeld Miksa és neje sz. Burger Zsanet e hó 20-án ünnepelték meg szük családi körben házasságuk 25 éves évfordulóját.

A muzeumból. Az iparművészeti kiállítás tartama alatt a Borsod-miskolci muzeum mindennap d. e. 9—12 óráig, d. u. 3—5 óráig lesz nyitva.

A Borsodi Bükk-Egylet kirándulása. A borsodi bükk-egylet aug. 28-án, vasárnap, egész napos kirándulást rendez. Utirány: Miskolc, Nagysánc-völgy, Ujhuta, Kisivács, Nagyvác, Hollóshégy, Szinvaforrás, Hámor, Miskolc. Az út hossza kb. 32 km. Indulás a Vörös-templomtól reggel 6 órakor. Vezető: Böhman József.

A hadastyánok új zenekara Szent-István napján délelőtt szerepelt városunkban először

a nyilvánosság előtt, mikor is a hadastyánok Bártfai Károly főparancsnok vezetése alatt a nemzet ünnepnapján istentiszteletre zenekarokkal vonultak ki a Mindszenti róm. kath. templomba. A kivonulásnak sok nézője akadt, kik gyönyörrel hallgatták meg az új és Zitterbart Alajos vezetése alatt pompásan működött hadastyán zenekart.

Vásár. Tegnap és tegnapelőtt volt városunkban a Sámuel napi országos vásár, melyre vészmentes területéről szabályszerű marhajárlattal hasított körmű állatok felhajtása is meg volt engedve. A vásár épen ezért elég népes is volt. A vásár különben már a gyűlés napján — vasárnap is — meglehetősen élénk volt.

Bányaszerencsétlenség. Vadnay József radistyáni lakos, Diósgyőr-vasgyári munkás mult héten a Baross-aknában dolgozott, ahol egy széndarab a szomszéd fejtsébe történt robbantás következtében balfülén és balvállán oly súlyosan megsebesítette, hogy jóidőre munkaképtelen marad.

A részegség következménye. Eger-Lövön Molnár István eger-lövői lakos, amidőn a Tisza Nánán megtartott országos vásárról hazafelé indult, jól bepálinkázott és Molnár István kocsijára Korpás János társával együtt felült. Utközben azonban az ittasság annyira erőt vett rajta, hogy elaludt és amidőn a kocsirol le szállott észrevette, hogy a nyakára kötött zacskóban volt 257 koronájából 140 korona hiányzik, de hogy ki vette el, azt nem tudja. Ez ügyben a nyomozat folyik.

Lakodalom és temetés egyidőben. Párját ritkító eset történt a mult héten Tibold-Daróccon. Brieger Bernát házánál leányának Hermiának lakodalma összejött a lakodalmas nép, amidőn a menyasszony nagyanyja özv. Domány Eriáné birtokosnő hirtelen elhalt. Az esküvőt azonban már elhalasztani nem lehetett s így az esküvő után a lakodalmas nép gyászoló közönség lett s a hirtelen elhalt urnőt a lakodalom után temették el nagy részvét mellett.

Állatjárványok. Szent-István községekben a lépfene, Heő-Keresztúron pedig a szájsz. és körömfájás járványos fellépvén, nevezett községek zár alá vétettek. Viznyó községben a sertésvész lépett fel járványosan, a község zár alá vétetett.

Agyonlőtték az erdőben. Nádasd község biráját, ki állítólag a minap vadászni ment az erdőbe, ott agyonlőtték. A helyszíni szemle megtartására a szentpéteri járás vizsgálóbírája és dr. Münnich kir. alügyész kiküldettek.

Furfangos szabó. Kovács József tiszánai ember egyik bostyai korcsmában összehíratkozott Vincze János egri szabómesterrel. Mikor az olló művésze megtudta, hogy Kovácsnál öt darab 20 koronás van, meghívta új cimboráját magához éjjeli szállásra s midőn vendége elaludt, kilopta zsebéből pénztét. Ezután elment s a lopott bankókat elmulatta. A meglopott ember másnap jelentést tett az esetről a rendőrségen, honnan az ügyet áttették a törvényszékhez.

Agyonütötte a ház fala. Darda Lajos cserépfalusi lakost házépítés közben a ház fala agyonütötte.

Tűz Mező-Kövesden. F. hó 17-én este 8 óra tájban ismét félre verték Mező-Kövesden a harangokat. Juhász Józsefnek a vizi malomnál levő udvarában egy kazal széna és a disznóól kigyulladt. A derék tűzoltóság a helyszínén a legnagyobb gyorsasággal jelent meg s a tüzet mintegy 20 perc alatt lokalizálta s így elejét vette a nagyobb szerencsétlenségnek.

Intezeti fehérművek lányok és fiúk részére legnagyobb választékban és legjutányosabb árban Rösenberg Gyula fehérmű és keblengye áruházában szerezhetők be.

Teljes ellátást keresek intelligens keresztény családnál, szeptember 1-től a miskolci kir. kath. gimnázium első osztályába járó fiam részére. Szerény fizetési feltételek mellett szíves ajánlatot kérek postarostante. **V. P. Mád** (Tokaj-Hegyalja).

Az egri új színház megnyitása.

— Saját tudósítónktól. —

Miskolc, aug. 22.

Szép kultur ünnepe volt a Szent-István napján — írja tudósítónk — Eger városának, ahol is aznap este nyitották meg Balla Kálmán miskolci színtársulatának jól sikerült disz-előadásával az új színházat, melyet Eger város közönsége Heves-megye támogatásával 40 éves társadalmi mozgalom után óhídi Leginán Imre királyi mérnök tervei szerint végre felépített.

A színház a legmodernebb izlésnek megfelelően a nagyváradi Szigligeti Színház mintájára épült. Körülbelül 600—700 ember fér el benne s 37 páholy van benne. A zenekarban 32 ember foglalhat helyet. Maga az egri színházi bizottság által rendezett ünnepélyes megnyitás és disz-előadás esti 7 órakor vette kezdetét, mikorra a nézőtér teljesen megtelt Eger és Heves-megye társadalmának előkelőségeivel. 7 óra után 10 percczel pedig már minden jegy elkelt. A disz-előadás a vármege hivatalosan képviselve nem volt, mert a fő és alispán az egyidőben Nyiregyházián megtartott Samassa templom felszentelési ünnepélyén Samassa érsekkel Nyiregyházián volt.

A megnyitó ünnepélyen a kormányt gróf Festetich Andor a vidéki színészet felügyelője képviselte; míg az országos színészegyesület részéről: Mészáros Kálmán irodaigazgató voltak jelen.

Eger város tisztikara Tankovics Dezső polgármesterrel az élén pontban fél 8 órakor jelent meg a színházban, mire a katonazenekar Bernicz Rakócziját rázendítette, mely után Gárdonyi nagyhatású prólogját adták elő, melyben az egész személyzet kivétel nélkül igen szép sikerrel vett részt.

A prólog után az egész társulat a Hymnuszt énekelte, mit a közönség állva hallgatott végig s riadó, tomboló taps között gődült le a függöny, de Gárdonyi az ismételt kihívásokra sem jelent meg a lámpák elé.

Utána Dobsa Lajos „István király“ című történelmi drámája került színre gyönyörű kiállításban s a társulat drámai erőinek pompás előadásában, mely után a fényesen sikerült megnyitó disz-előadás véget ért.

Előadás után Jankovits Dezső polgármester szűkebbkörű társasvacsorát adott.

A szép ünnep hangulatát a polgármester vacsorája után egy véletlen baleset azonban kissé megzavarta.

Ejjeli 2 órakor ugyanis gróf Festetich Andor színházi felügyelő, Mészáros Károly irodaigazgató és Somogyi Károly a nagyváradi színház igazgatója kocsira ültek s a vasúthoz hajtottak, hogy a fővárosba visszautazzanak. A kocsi részeg volt s utasait a burkolás miatt felszagotott utcájú vasúti úton feldöntötte s Festetich gróf jobb lábának alsó szarcsontja eltört. A grótot Turcsányi megyei és Cziegler mentő-orvos vették azonnali ápolás alá s törött lábát rögtön be is pólyázták. A grótot másnap szalonkocsiban a fővárosba szállították, hol Bérkocsis-útca 25. sz. lakásán most gondosan ápolják. A másik két utasnak nem történt baja. A baleset Egerben városzerte mély részvétet keltett.

Balla társulata a Miskolcon október elején megnyitó idényig fog Egerben játszani.

TÖRVÉNYKEZÉS

Esküdtek kisorsolása. A miskolci kir. törvénytészek a f. évi negyedik ülészak esküdtszéki tárgyalásai szeptember hó 19-én kezdődnek. Az ezen ciklusra illetékes esküdtek kisorsolása f. hó 30-án tartatik Ortvay Miksa kuriai bíró, törvénytészeki elnök elnöke alatt a miskolci kir. törvénytészek polgári tanácsstermében.

Laptulajdonos: Szelényi Lajos.

Szerkesztői üzenet.

R. M. Eger. Mi sem gondoltunk többre, mint a megnyit szíves volt megtenni; amit is hálással köszönünk.

P. J. V. S. Sch. Á. Miskolc. Vettük. Köszönjük. Valamennyi sorra kerül.

Gyógyszertár átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint az „Isteni gondviselés“-hez címzett

• Gyógyszertárat •

a Sörház-utcában

átvettem és azt a m. kir. belügyminiszter ur 52096. sz. a. nevére átírta

Azt újabban bömennyiségű **gyógyszerekkel, bel- és külföldi különlegességekkel, sebészeti- és kötszerekkel**, valamint saját gyártmányú különlegességekkel u. m.: **Lilium-archrém, szeplő- és máj-foltok elleni kenőcs, tyukszemirtószer, Lábizzadás elleni szerekkel** stb. elláttam.

Kész szolgálatomat a n. é. közönségnek felajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel

Nemes Árpád,
gyógyszerész.

UJDONSÁG!

50 fill., 1 korona, 1.50 fill. és
2 koronás nyakkendőkben
specialista

ROSENBERG BÉLA

úri divatüzlete

MISKOLC, Széchenyi-utca 20.

Ferenczi B. könyvkereskedésével

szemben.

UJDONSÁG!

Sok pénz!!

400 koronáig kereshetnek minden rangu egyének havonként, riziko nélkül, mel-
lékkereset gyanánt. Bővebbet
A. B. 61. alatt Annoncen
Bureau des „Merkur“ —
Stuttgart, Schwabstr. —

Hirdetések

jutányos áron felvételnek
— a kiadóhivatalban. —

1814. sz.

vh. 1904.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi, LX. t. c. 102. § a értelmében közhírvé teszi, hogy a miskolci kir. törvénytészek 1904. évi 7624/v. és 7753/v. számú végzése következtében I. **dr. Sugár Gyula**, II. **dr. Majzler Jób** miskolci ügyvédek által képviselt I. **Wahl testvérek** miskolci cég, II. **Fodor János** miskolci lakos javára **Hattala Tamás** ellen I. 114 kor., II. 100 kor. s jár. erejéig 1904. évi augusztus hó 2-án és 4-én foganatosított biztosítási végrehajtás után lefoglalt és 451 koronára becsült házi butorok stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a miskolci kir. bíróság 1904. V. I. 550/B. számú végzése I. 114 kor., II. 100 kor. tőkekövetelés, ezeknek a lejáratok napjától járó 6% kamatai és eddig összesen I. 38 kor. 40 fill., II. 31 kor. 60 fill. bíróság már megállapított s jelen árverési költségek erejéig Hattala Tamás ellen Miskolcon (Zsolcai-kapu) Pénzügyőri laktanyában leendő eszközlésére **1904. évi augusztus hó 24. napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Miskolc, 1904. évi auguszt. hó 20-án.

Skopecz Kálmán,
kir. bir. végrehajtó.

BORSOD-MISKOLCI HITELBANK MISKOLCON.

Olcsó kamatos, félévi egyenlő részletekben törlesztendő jelzálogos kölcsönök.

A pénzügyi jelenlegi viszonyai alapján **olcsó kamat mellett** oly jelzálogi kölcsönöket is engedélyezünk, melyek **10 vagy 15 év alatt egyenlő félévi részletekben lesznek visszafizetendők.**

Ezen kölcsönök előnye az, hogy **nem záloglevelekben, hanem készpénzben adatnak**, hogy a visszafizetés aránylag rövid időre szabatik és hogy a **tőke és kamat egyidejűleg törlesztetik.**

Kiválóan alkalmasak a kisgazdálkodóra, aki kiadásait a **mindig egyenlő törlesztési részletnek számbavételével pontosan** megállapíthatja és aki nem kénytelen 10 vagy 15 évnél hosszabb időn át a jelzálog terhét viselni.

Az ingatlanokon levő terheket — ha lehet, bélyeg- és illetékmentességgel — convertáljuk. A kölcsönök tetszés szerinti összegben engedélyeztetnek. Legkisebb kölcsön összeg 500 korona.

Értésítéssel szívesen szolgálunk. A kölcsön-engedélyezés szó- vagy írásbeli kívánatra folyamatba tétetik.

A Borsod-Miskolci Hitelbank Miskolcon.